KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 8 päivänä heinäkuuta 1999,

sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/92/EY 24 artiklan mukaista siirtymäkausijärjestelyä koskevasta Espanjan hallituksen hakemuksesta

(tiedoksiannettu numerolla K(1999) 1551/7)

(Ainoastaan espanjankielinen teksti on todistusvoimainen)

(1999/797/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 19 päivänä joulukuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/92/EY ([1]) ja erityisesti sen 24 artiklan,

on ilmoittanut jäsenvaltioille Espanjan tekemästä hakemuksesta,

sekä katsoo seuraavaa:

I TAUSTAA

1. *Menettely*

1) Helmikuun 18. päivänä 1998 päivätyssä kirjeessään Espanjan teollisuus- ja energiaministeriö ilmoitti komissiolle hakevansa direktiivin 96/92/EY 24 artiklan mukaisesti siirtymäkausijärjestelyä. Hakemuksessa viitattiin 27. marraskuuta annettuun sähköalaa koskevaan Espanjan lakiin 54/1997, josta oli ilmoitettu direktiivin 27 artiklan mukaisesti 20. tammikuuta päivätyllä kirjeellä, ja erityisesti seuraavia kahta seikkaa koskeviin lain säännöksiin: 1) kilpailuun siirtymisen kustannukset (jäljempänä 'CTC') ja 2) saarten ja Manner-Espanjan ulkopuolisten alueiden verkot.

2) Komission yksiköt tekivät 3. kesäkuuta 1998 selvitysmatkan Madridiin. Yksiköt tapasivat Espanjan teollisuus- ja energiaministeriön sekä Madridin Comisión Nacional del Sistema Eléctricon (CNSE:n) edustajia.

3) Espanjan teollisuus- ja energiaministeriö toimitti komissiolle täydentäviä tietoja 16. lokakuuta 1998 päivätyssä kirjeessään.

4) Espanjan hallitus ilmoitti 28. tammikuuta 1999 päivätyssä kirjeessään EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan mukaisesti siirtymäkausijärjestelystä, josta oli ilmoitettu direktiivin 24 artiklan mukaisesti ja johon oli tehty tiettyjä muutoksia. Ilmoitus ei kuulu tämän päätöksen piiriin, vaan sitä käsitellään rinnakkaisesti EY:n perustamissopimuksen 88 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

2. *Espanjan sähköala ja direktiivin 96/92/EY täytäntöönpano*

5) Espanja pani direktiivin 96/92/EY täytäntöön lailla 54/1997, joka tuli voimaan 1. tammikuuta 1998. Lain mukaan verkkoonpääsyä säännellään kaikkien sellaisten kuluttajien osalta, joiden vuosikulutus ylittää 15 GWh. Tämä on noin 30 prosenttia vuoden 1998 kokonaiskulutuksesta ([2]). Lain ja sen 1 päivänä tammikuuta 1999 voimaantulleen muutoksen mukaisesti markkinat avataan sataprosenttisesti vuonna 2007.

6) Kyseisessä Espanjan laissa säädetään riippumattomasta verkko-operaattorista ja riippumattomasta markkinaoperaattorista, jotka toimivat oikeudellisesti ja omistuksellisesti erillään muista sähköyhtiöistä (osakkaat saavat omistaa enintään 10 prosenttia näistä elimistä, eikä sähköalalla toimivien osakkaiden yhteenlaskettu osuus saa ylittää 40:ää prosenttia). Kuninkaallisella asetuksella 2019/1997 nimettiin verkko-operaattoriksi Red Eléctrica de España SA (REE) ja markkinaoperaattoriksi Compañía Operadora del Mercado Español de Electricidad SA (OMEL).

7) Markkinaoperaattori (OMEL) koordinoi kysyntää ja tarjontaa spot-markkinoilla. Kaikkien tuotantokapasiteetiltaan yli 50 megawatin sähköntuottajien on säännöllisesti tarjottava sähköä spot-markkinoille. Niillä voi olla myös kahdenvälisiä sähkönmyyntisopimuksia. Kaikki sähkönjakelijat ja -tuottajat samoin kuin vaatimukset täyttävät asiakkaat voivat ostaa sähköä spot-markkinoilta. Vaatimukset täyttävillä asiakkailla on siten kolme mahdollista toimintatapaa: nämä voivat 1) hankkia sähkönsä säännellyin toimitushinnoin samalta tuottajalta tai toimit-

([1]) EYVL L 27, 30.1.1997, s. 20.

([2]) Direktiivissä 96/92/EY edellytetään, että vähintään 26,48 % markkinoista on avattu 19. helmikuuta 1999.

tajalta kuin ennenkin, 2) ostaa sähkön suoraan spot-markkinoilta tai 3) tehdä jonkin tuottajan tai toimittajan kanssa kahdenvälisen ostosopimuksen.

8) Tärkeimmät sähköntuottajayritykset, joiden toimintaan kuuluu myös sähkön jakelu ja toimittaminen, ovat Endesa Group, Iberdrola SA, Unión Eléctrica Fenosa SA sekä Hidroeléctrica del Cantábrico SA. Yritykset ovat yksityisomisteisia.

3. *Espanjan ilmoittamat siirtymäkausijärjestelyt*

3.1 **Johdanto**

9) Espanja on ilmoittanut seuraavista kahdesta direktiivin 24 artiklan mukaisesta siirtymäkausijärjestelystä:

1) *"CTC-järjestely"* (Costes de Transición a la Competencia)

CTC-järjestely (kilpailuun siirtymisen kustannuksia koskeva järjestelmä) määritellään Espanjan lain 54/1997, sellaisena kuin se on muutettuna 1. tammikuuta 1999 lähtien 30. joulukuuta 1998 annetulla lailla 50/1998, kuudennessa siirtymäsäännöksessä. Järjestely perustuu takuisiin, jotka Espanjan valtio antoi kaikille sähköntuotantolaitoksille kuninkaallisten asetusten 40/1994 ja 1538/1987 nojalla. Asetuksissa määritettiin sähkötariffit ennen markkinoiden vapauttamista. Järjestelmässä taattiin sähkötariffien avulla, että Espanjassa sijaitsevat sähköntuotantolaitokset saivat katettua kustannuksensa. Tariffit määritettiin kunkin voimalan osalta standardoitua kustannuslaskentamenetelmää käyttäen. Uudella lailla 54/1997 pyritään osittain kompensoimaan sähköntuotantoyritysten kärsimiä tulonmenetyksiä, jotka johtuvat aiemman taatun sähkötariffin ja vapautettujen markkinoiden odotettavissa olevan hintatason erosta. Keinona on siirtymäkausijärjestely, jota kutsutaan "kilpailuun siirtymisen kustannusten järjestelyksi" (CTC-järjestelyksi).

2) *Saarten ja Manner-Espanjan ulkopuolisten alueiden verkot*

Kyse on erillisistä verkoista, joiden operaattoreina Kanariansaarilla toimivalle Unelcolle, Baleaareilla toimivalle GESAlle sekä Ceutassa ja Melillassa toimivalle Endesalle myönnetään 31. joulukuuta 2000 saakka erityisiä poikkeuksia Manner-Espanjan sähkömarkkinoita säätelevistä määräyksistä. Poikkeukset määritellään lain 54/1997 siirtymäsäännöksessä 15 samoin kuin mainittuun lakiin hiilivetyalaa koskevan 7 päivänä lokakuuta 1998 annetun lain 34/1998 siirtymäsäännöksellä 17 tehdyissä muutoksissa. Lisäksi laissa 54/1997 säädetään, että näiden eristyneiden verkkojen muita suuremmat sähkön tuotanto- ja jakelukustannukset jaetaan tasaisemmin lisäämällä erityinen maksu mantereen sähkötariffeihin ja siirtomaksuihin.

3.2 **CTC-järjestelyn rakenne**

10) Tavoitteet

CTC-järjestelyn tavoitteena on antaa enintään 10 vuoden ajan Espanjan sähköntuottajille korvausta siitä, että sähkön hinnan odotetaan laskevan tukkumarkkinoilla alan avauduttua kilpailulle. CTC-järjestelmässä käytetään laskentaperusteena oletusta, jonka mukaan sähkön hinta laskee 6:een Espanjan pesetaan kilowattitunnilta. Ennakoitu kokonaiskorvaus on määritetty 1 998 miljardiksi pesetaksi (noin 12 miljardiksi euroksi). Suurin osa varoista (1 693 miljardia pesetaa eli 85 prosenttia) on osoitettu niiden tulonmenetysten kattamiseen, jotka maan yhdelletoista tuotantoyhtiölle koituu hintojen laskiessa kilpailun myötä. Pienemmällä määrällä (295 miljardilla pesetalla eli 15 prosentilla) katetaan espanjalaista hiiltä käyttävälle sähköntuotannolle myönnettävät kiinteät tuotantopalkkiot. Tuotantopalkkion suuruus on 1 peseta kilowattituntia kohti.

11) Laskentamenettely

Riippumaton auditoija tarkasti kunkin tuotantolaitoksen kustannussuunnitelmat määritettäessä tariffeja aiemman menettelyn mukaisesti. Näiden kustannusten perusteella määritettiin kunkin tekniikan osalta keskimääräiset vuosittaiset toimintatunnit. "Käytettyyn tekniikkaan liittyväksi kompensaatioksi" laskettiin standardoitujen tuotantokustannusten ja oletetun markkinahinnan (6 Espanjan pesetaa kilowattituntia kohti) diskontattu ero. Sovellettava diskonttokorko oli 5 prosenttia ja ero näin ollen 2 508 miljardia pesetaa ([3]). Määrästä vähennettiin sitten 32,5 prosenttia eli 815 miljardia pesetaa, jotta otettaisiin huomioon tuottavuuden mahdollinen paraneminen. Tuloksena oli edellä mainittu summa eli 1 693 miljardia pesetaa, johon lisättiin 295 miljardin pesetan hiilisähkökorvaus. Tuotantolaitosten omistajille maksetaan vuosittain korvausta hukkakustannuksista.

12) Korvausmenetelmä

Noin 50 prosenttia CTC-järjestelyn teknisistä korvauksista maksetaan ydinvoimantuottajille, 31 prosenttia perinteisen lämpövoiman tuottajille ja 19 prosenttia vesivoimantuottajille. Korvausten enimmäismäärä on ennakkolaskelmissa määritetty 1988 Espanjan miljardia pesetaa. Korvausten todelliset vuosimäärät lasketaan spot-markkinahintojen todellisen kehityksen perusteella. Mikäli markkinahinta pysyy oletusarvon (6 pesetaa/kWh) yläpuolella, korvauksia maksetaan suhteessa vähemmän. Jos markkinahinta taas laskee oletusarvon alapuolelle,

([3]) Huomautettakoon, että 28. tammikuuta 1999 tehdyssä EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan mukaisessa ilmoituksessa annetaan standardoitujen tuotantokustannusten ja oletetun markkinahinnan eroksi 3 074 mijardia Espanjan pesetaa. Määrästä oli jo vähennetty 565 miljardia pesetaa.

vuosikorvausta lisätään, mutta korvausten kokonaismäärää kuitenkaan ei. Tässä tapauksessa siirtymäkausi päättyisi jo ennen suunnitellun 10-vuotiskauden loppua eli silloin, kun korvausten enimmäismäärä on käytetty.

13) Kustannusten kattaminen

CTC-järjestelyn kustannukset katetaan vuosittain säänneltyjen tariffien ja siirtomaksujen kautta. Jakeluyritykset keräävät maksut ja toimittavat ne sääntelijän (CNSE:n) valvonnassa tuotantoyrityksille.

Tammikuun 1. päivänä 1999 voimaan tulleella sähköalaa koskevan lain muutoksella muokattiin korvauksiin ja kustannusten kattamiseen sovellettavia menetelmiä siten, että sähkötariffeista osoitetaan kiinteä 4,5 prosentin osuus sähköyhtiöille maksettaviin korvauksiin. Näin valmistaudutaan siihen mahdollisuuteen, että myöhemmin arvopaperisoitaisiin yrityksille maksettavia korvauksia noin 1 000 miljardin Espanjan pesetan arvosta. Tämän vastineeksi CTC-maksujen kokonaismäärää alennettiin edelleen noin 250 miljardilla pesetalla. Loppuosa eli osapuilleen 320 miljardia pesetaa korvataan edellä kuvatun alkuperäisen menetelmän mukaisesti. Muutos ei koske sitä tariffeista perittävää, 295 miljardin pesetan suuruista korvausten osaa, jolla korvataan espanjalaisen hiilen käytöstä maksettava 1 pesetan kilowattituntikohtainen tuotantopalkkio.

3.3 **Saarten ja Manner-Espanjan ulkopuolisten alueiden verkkoja koskevan järjestelmän rakenne**

14) Ilmoituksessa ei haeta lupaa direktiivistä 96/92/EY tehtäviin poikkeuksiin. Taloudellisen tuen — jolla vastuu näiden erillisten verkkojen muita suuremmista tuotantokustannuksista jaetaan tasaisemmin koko Espanjan verkolle — kustannukset katetaan samaan tapaan kuin edellä kuvatun CTC-järjestelyn yhteydessä.

II **OIKEUSPERUSTA**

1. ***Direktiivin 96/92/EY 24 artikla***

15) Espanjan hallitus on ilmoittanut direktiivin 96/92/EY 24 artiklan mukaisesta hakemuksesta. Ilmoituksessa on seuraavat kaksi osaa, joita on tarkasteltava erikseen:

— 24 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua siirtymäkausijärjestelyä koskeva hakemus,

— 24 artiklan 3 kohdan mukaisia, pieniin erillisiin verkkoihin liittyviä poikkeuksia koskeva hakemus.

2. ***CTC-järjestely***

2.1 **Direktiivin 24 artiklan 1 ja 2 kohdan vaatimukset**

16) Direktiivin 96/92/EY 24 artiklassa todetaan seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot, joissa ennen tämän direktiivin voimaantuloa annettuja sitoumuksia tai toimintaa koskevia takeita ei voida täyttää tämän direktiivin säännösten vuoksi, voivat hakea siirtymäkausijärjestelyitä, jotka komissio voi myöntää niille ottaen huomioon muun muassa asianomaisen verkon koon, verkon yhteenliittymisasteen ja sen sähköteollisuuden rakenteen. Komissio ilmoittaa ennen päätöstään jäsenvaltioille näistä hakemuksista luottamuksellisuutta noudattaen. Päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

2. Siirtymäkausijärjestelyt ovat voimassa rajoitetun ajan, ja ne on sidottava 1 kohdassa tarkoitettujen sitoumusten tai takeiden voimassaoloon. Siirtymäkausijärjestelyihin voi kuulua poikkeuksia tämän direktiivin IV, VI ja VII luvusta. Siirtymäkausijärjestelyitä koskevista hakemuksista on ilmoitettava komissiolle vuoden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta.”

Tarkasteltaessa asiaa EY:n perustamissopimuksen valossa tilanne on siis se, että direktiivin 24 artiklan 1 ja 2 kohta edellyttävät, että komissio tarkastelee siirtymäkausijärjestelyhakemuksia käsitellessään seuraavia seikkoja:

17) A. *Sitoumuksiin ja toimintaa koskeviin takeisiin liittyvät vaatimukset*

1) Sitoumusten tai toimintaa koskevien takeiden olemassaolo on todistettava.

2) Sitoumus tai toimintaa koskevat takeet on oltava annettu ennen 20. päivää helmikuuta 1997.

3) On osoitettava, että direktiivin voimaantulon ja toisaalta sen, ettei sitoumusta kyetä täyttämään, välillä vallitsee syy-yhteys.

18) B. *Kyseisten tavoitteitten saavuttamiseksi ehdotettuihin toimiin liittyvät vaatimukset*

1) Siirtymäkausijärjestelyn sisältämien toimenpiteiden on kuuluttava direktiivin 96/92/EY IV, VI ja VII luvusta tehtävien poikkeusten piiriin.

2) Siirtymäkausijärjestelyjen voimassaoloajan on oltava rajoitettu, ja se on sidottava kyseisten sitoumusten tai toimintaa koskevien takeiden voimassaoloon.

3) Siirtymäkausijärjestelmän sisältämien toimenpiteiden on oltava sellaisia, että kauppaa ja kilpailua rajoitetaan ainoastaan sen verran kuin tavoitteitten saavuttamisen kannalta on perustellusti välttämätöntä. Myös näiden tavoitteitten on oltava oikeutettuja. Tehdessään näitä seikkoja koskevia päätöksiä komission on otettava huomioon muun muassa asianomaisen verkon koko, verkon yhteenliittymisaste ja jäsenvaltion sähköteollisuuden rakenne.

2.2.3 *CTC-järjestelyn arviointi*

19) CTC-järjestelyn osalta ei ole tarpeen tarkistaa täyttyvätkö perusteluosan johdantokappaleiden 17 ja 18 vaatimukset A.1, A.2 ja A.3 tai B.2 ja B.3. Kyseisen siirtymäkausijärjestelyn sisältämät toimenpiteet eivät nimittäin kuulu direktiivin 96/92/EY IV, VI ja VII luvusta tehtävien poikkeusten piiriin, joten ne eivät täytä edellä mainittua vaatimusta B.1.

20) Jotta kyse olisi direktiivin 96/92/EY 24 artiklassa tarkoitetusta siirtymäkausijärjestelystä, jäsenvaltion on siis valittava sellainen järjestelmä, jolla poiketaan direktiivin IV, VI tai VII luvussa säädetyistä vaatimuksista.

21) Tarkasteltavat toimenpiteet perustuvat puhtaaseen korvausjärjestelmään, jossa jäsenvaltio perii maksuja voidakseen myöntää korvauksia direktiivin 96/92/EY soveltamisen aiheuttamista hukkakustannuksista. Tällaisten maksujen periminen ei edellytä poikkeusta edellä mainituista direktiivin luvuista, joten järjestelyä ei voida pitää direktiivin 24 artiklassa tarkoitettuna siirtymäkausijärjestelynä.

22) Omaksuttuun kantaan ei vaikuta se, että tarkasteltavien kaltaiset toimenpiteet saattavat vääristää sähkön sisämarkkinoitten toimintaa huomattavastikin. Komissio katsookin, että kyseisen tyyppisillä maksuilla voi olla samankaltaisia taloudellisia vaikutuksia kuin sillä, että joistakin direktiivin 96/92/EY IV, VI tai VII luvun säännöksistä poikettaisiin kokonaan tai osittain. Nämä vääristymät ovat kuitenkin jo perusluonteeltaan sellaisia, etteivät ne voi olla direktiivissä tarkoitetun kaltaisen poikkeuksen tuloksia. Tietyille sähköntuottajille maksettavat korvaukset, jotka rahoitetaan kuluttajilta perittävin maksuin, eivät näin ollen kuulu suoraan direktiivin soveltamisalaan, vaan niitä on tarkasteltava suhteessa kilpailumääräyksiin ja erityisesti EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaan. Tässä oletetaan, että taloudellisilta vaikutuksiltaan samanlaisia toimenpiteitä käsitellään yhtenäisellä tavalla riippumatta yksittäisissä tapauksissa sovellettavista menettelyistä.

23) Espanja kertoi 18. helmikuuta 1998 päivätyssä ilmoituksessaan itsekin epäilevänsä, olisiko maan haettava direktiivin 96/92/EY 24 artiklan mukaista siirtymäkausijärjestelyä, koska ”vaikka CTC-järjestely vastaakin 24 artiklan 1 kohdassa esitettyä, järjestely ei kuitenkaan kuulu 24 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan, sillä sen kautta ei poikettaisi direktiivin täytäntöönpanosta IV, VI ja VII lukujen osalta”. 16. lokakuuta 1998 päivätyssä kirjeessään Espanjan hallitus kuitenkin esitti, että CTC-järjestely merkitsisi poikkeusta direktiivin IV luvussa olevasta 8 artiklasta.

24) Espanjassa ennen markkinoiden vapauttamista voimassa olleen hintasääntelyn (asetus 1583/1987) katsotaan tarjonneen kullekin voimalaitokselle toimintaa koskevan takuun ja mahdollisuuden kustannusten kuolettamiseen täysimääräisesti. Vapauttamisen jälkeen markkinoilla noudatetaan direktiivin 96/92/EY 8 artiklan mukaista arvojärjestysjärjestelmää, jolla ei anneta voimalaitoksille takuita siitä, että niiden toimittamasta sähköstä maksettaisiin asetuksessa 1583/1987 taattu hinta. 16. lokakuuta 1998 lähettämässään kirjeessä Espanja toteaa, että ilman näitä hukkakustannuksia (CTC-järjestelyä) syntyisi erilainen taloudellinen arvojärjestys kuin nykyisillä kilpailluilla tuotantomarkkinoilla syntyy (”la ausencia de estos costes hundidos (Costes de Transición a la Competencia) daría lugar a una precedencia económica diferente a la que está resultando en el actual mercado competitivo de generación”).

25) Espanjan kanta on siis, että kun CTC-maksut otetaan käyttöön, korvausten saajat pystyvät niiden avulla myymään sähköään halvemmalla kuin ilman siirtymäkausijärjestelyä. Tämä puolestaan muuttaa sitä puhtaasti taloudellisten seikkojen määräämää arvojäestystä, joka on direktiivin 96/92/EY 8 artiklan perusta.

26) Espanjan CTC-järjestelyn korvausmaksujen ansiosta voimalaitokset olisivat siis vastaavassa asemassa kuin tilanteessa, jossa niiden tuottamalle sähkölle taattaisiin edelleen kustannukset peittävä hinta eikä direktiivin 96/92/EY 8 artiklan 2 kohtaa sovellettaisi. CTC-järjestelyn avulla Espanja pystyy näin ollen nopeuttamaan markkinoittensa avaamista ja samalla pienentämään tiettyyn sähköntoimittajaan sidottujen kuluttajien sähkötariffeja. Mikäli Espanja taas olisi hakenut direktiivin 24 artiklassa tarkoitettua poikkeusta direktiivin VII luvusta, se olisi joutunut lykkäämään markkinoitten avaamista.

27) Komissio katsoo kuitenkin, ettei tämänkaltaista korvausjärestelmää, jolla pyritään tietyn rajatun ajan taloudellisesti ”neutraloimaan” direktiivin 96/92/EY säännösten soveltamisesta syntyviä vaikutuksia, voida pitää direktiivin 24 artiklan mukaisena poikkeuksena. Espanjan järjestelmä perustuu riippumattoman markkinaoperaattorin

toimintaan ja avoimiin spot-markkinoihin. Järjestelmä on selvästi asianmukainen keino panna direktiivin 8 artikla täytäntöön, ja se täyttää mainitun artiklan vaatimukset. CTC-järjestely ei merkitse poikkeusta 8 artiklan säännöksistä. Merkittävää tässä yhteydessä on ilmoitetun toimenpiteen luonne, eivät niinkään sen tarkoitus tai tavoitteet. Kuten edellä todettiin, kuluttajilta perittävin maksuin kustannettujen korvauksien maksaminen tietyille sähköntuottajille on perusluonteeltaan toimenpide, joka ei suoraan kuulu direktiivin piiriin vaan jota on tarkasteltava suhteessa kilpailua koskeviin määräyksiin, erityisesti EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaan.

28) Koska asiaan ei voida soveltaa direktiivin 96/92/EY 24 artiklaa, edellä mainittuja johdanto-osan perustelukappaleen 18 vaatimuksia 2 ja 3 ei tarvitse arvioida.

3. *Saarten ja Manner-Espanjan ulkopuolisten alueiden verkkoja koskeva järjestelmä*

3.1 **Direktiivin 96/92/EY 24 artiklan 3 kohdan vaatimukset**

29) Direktiivin 24 artiklan 3 kohdassa todetaan seuraavaa: ”Jäsenvaltiot, jotka voivat osoittaa direktiivin voimaantulon jälkeen, että niiden pienten erillisten verkkojen toiminnassa on huomattavia vaikeuksia, voivat pyytää, että IV, V, VI ja VII luvun asiaankuuluvista säännöksistä myönnetään poikkeuksia, jotka komissio voi niille myöntää. Komissio ilmoittaa ennen päätöstään jäsenvaltioille näistä hakemuksista luottamuksellisuutta noudattaen. Päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Tätä kohtaa sovelletaan myös Luxemburgiin”.

30) Säännös edellyttää siis, että komissio tarkastelee siirtymäkausijärjestelyhakemuksia käsitellessään tällaisissa tapauksissa seuraavia seikkoja:

1) Direktiivin 96/92/EY 24 artiklan 3 kohtaa sovelletaan yleisesti ottaen vain pieniin erillisiin verkkoihin. Direktiivin 2 artiklan 23 alakohdan mukaisesti ’pienellä erillisellä verkolla’ tarkoitetaan mitä tahansa verkkoa, jossa kulutus on alle 2 500 gigawattituntia vuonna 1996 ja jossa alle 5 prosenttia vuosikulutuksesta on peräisin yhteenliitetystä verkosta.

2) Jäsenvaltioiden on direktiivin voimaantulon jälkeen voitava osoittaa, että niiden pienten erillisten verkkojen toiminnassa on huomattavia vaikeuksia.

3) Toimenpiteiden on kuuluttava direktiivin IV, V, VI ja VII luvun säännöksistä myönnettävien poikkeusten piiriin.

4) Päätöksenteon yhteydessä komissio tarkastelee kutakin hakemusta suhteellisuusperiaatteen valossa. Ehdotetun lähestymistavan on oltava sellainen, että kauppaa ja kilpailua rajoitetaan ainoastaan sen verran kuin tavoitteitten saavuttamisen kannalta on perustellusti väilttämätöntä. Myös näiden tavoitteitten on oltava oikeutettuja.

3.2 **Espanjan hakemuksen arviointi**

31) Samoin kuin edellä arvioidun CTC-järjestelyn kohdalla myöskään saarten ja Manner-Espanjan ulkopuolisten alueiden verkkojen järjestelyn yhteydessä ei ole tarpeen määrittää, täyttyvätkö johdanto-osan perustelukappaleen 30 vaatimukset 1, 2 ja 4, sillä kyseisen siirtymäkausijärjestelyn sisältämät toimenpiteet eivät kuulu direktiivin 96/92/EY IV, VI ja VII luvusta tehtävien poikkeusten piiriin. Näin ollen ne eivät täytä edellä mainittua johdanto-osan perustelukappaleen vaatimusta 3.

32) Espanjan ilmoituksessa ei haeta poikkeuksia direktiivistä. Koska saarten ja Manner-Espanjan ulkopuolisten alueiden verkkojen järjestelmässä on kyse sähkönkulutuksesta kannettavilla maksuilla rahoitettavasta tuesta näille verkoille, edellä esitetyt perusteet pätevät myös tähän järjestelmään. Tällaista järjestelyä on siis tarkasteltava suhteessa valtiontukea koskeviin määräyksiin, erityisesti EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaan. Kuten edellä kohdassa 2.2.3 todettiin, tässä oletetaan, että taloudellisilta vaikutuksiltaan samanlaisia toimenpiteitä käsitellään yhtenäisellä tavalla riippumatta yksittäisissä tapauksissa sovellettavista menettelyistä.

33) Mikäli Espanjan saarten ja Manner-Espanjan ulkopuolisten alueiden sähköverkkoihin sovellettavien erityismääräysten yhteydessä osoittautuu myöhemmin, että tarvitaan direktiivin 96/92/EY 24 artiklan 3 kohdan mukaista poikkeusta, jotteivät määräykset olisi direktiivin IV, V, VI tai VII luvun säännösten vastaisia, Espanja voi toimittaa komissiolle vastaavan hakemuksen milloin vain. Direktiivin 24 artiklan 2 kohdassa säädettyä hakemusten jättämisen määräaikaa ei näet sovelleta 24 artiklan 3 kohtaan.

4. *Päätelmät*

34) Espanjan toimittamassa, direktiivin 96/92/EY 24 artiklan mukaisessa hakemuksessa on kaksi osaa:

1) CTC-järjestely, jota arvioitiin direktiivin 24 artiklan 1 ja 2 kohdan perusteella, ja 2) saarten ja Manner-Espanjan ulkopuolisten alueiden verkkojen järjestely, jota arvioitiin direktiivin 24 artiklan 3 kohdan perusteella.

35) Komissio päätyi kummankin järjestelyn osalta siihen tulokseen, ettei 24 artiklassa tarkoitettua siirtymäaikajärjestelyä voida eikä tarvitse myöntää, sillä valitut toimen-

piteet eivät muodosta poikkeusta direktiivin IV, V (vain 24 artiklan 3 kohdan osalta), VI ja VII luvun säännöksistä.

36) Komissio totesi, että sekä CTC-järjestely että saarten ja Manner-Espanjan ulkopuolisten alueiden verkkojen järjestely sisältävät tietyille sähköntuottajille maksettavia korvauksia, jotka rahoitetaan kuluttajilta perittävin maksuin. Tällaiset toimenpiteet eivät suoraan kuulu direktiivin piiriin, vaan niitä on tarkasteltava suhteessa valtiontukea koskeviin määräyksiin, erityisesti EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaan,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tämän päätöksen aiheena on direktiivin 96/92/EY 24 artiklassa tarkoitettua siirtymäkausijärjestelyä koskeva Espanjan tekemä hakemus, josta se ilmoitti komissiolle 18. helmikuuta 1998. Ilmoitus koskee seuraavia seikkoja:

a) ”Costes de Transición a la Competencia”, joka on määritelty 27 päivänä marraskuuta 1997 annetun sähköalaa koskevan Espanjan lain 54/1997 kuudennessa siirtymäsäännöksessä;

b) ”Sistemas insulares y extrapeninsulares”, joka on määritelty 27 päivänä marraskuuta 1997 annetun sähköalaa koskevan Espanjan lain 54/1997 neljännessätoista siirtymäsäännöksessä.

2 artikla

Sähköalaa koskevan Espanjan lain 54/1997 kuudennessa siirtymäsäännöksessä määritelty ”Costes de Transición a la Competencia” -niminen siirtymäkausijärjestely ei sisällä sellaisia toimenpiteitä, jotka muodostaisivat direktiivin 96/92/EY 24 artiklan 2 kohdassa määritellyn poikkeuksen direktiivin IV, VI tai VII luvun säännöksiin. Espanjan ilmoittaman siirtymäkausijärjestelyn tähän osaan ei näin ollen sovelleta direktiivin 24 artiklaa.

3 artikla

Espanjan ilmoittama ”Sistemas insulares y extrapeninsulares” -niminen siirtymäkausijärjestely ei sisällä sellaisia toimenpiteitä, jotka muodostaisivat direktiivin 96/92/EY 24 artiklan 3 kohdassa määritellyn poikkeuksen direktiivin IV, V, VI tai VII luvun säännöksiin. Espanjan ilmoittaman siirtymäkausijärjestelyn tähän osaan ei näin ollen sovelleta direktiivin 24 artiklaa.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Espanjan kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 8 päivänä heinäkuuta 1999.

Komission puolesta
Christos PAPOUTSIS
Komission jäsen